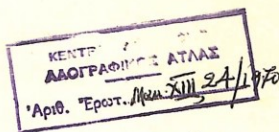

24
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευσφρ 1969

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; οἱ κάτοικοι πλεονάζουν...
καὶ μετὰ τὴν γεωργίαν καὶ μετὰ τὴν κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; οὐκ ἔστιν.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; Ἐχρη-
σιμοποιοῦνται, ἐργάται, μισθὸν κατὰ τὸ θέρος
καὶ κατὰ τὸ ἀλώνισμα καὶ ἡ ἀμειβή των...

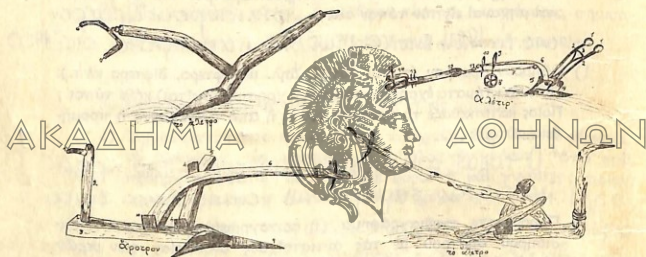
5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; οἱ νέοι ἐπηγανον δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας
ἀποκλειστικὰ ἐκ πωλείς Ἰδωλῶν, γυμνή, Ἰόνιον, Λαμψάκων, Κωφιν.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ἐπηγανον ὡς ἐργάται κομμῶ
ἐμποροὶ ξυμπεταὶ (καυρμαετ) ἐκράτει ἀπο 3-6 ἐτη.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
- 5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ ..... 1790 το 1955.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον... το ξύλινον ἀροτρον...
κατεσκευάσθη ἐπὶ κατοίκου τοῦ χωρίου...
ἐθικῶς εκπαιδευμένου........
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

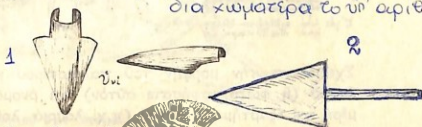
(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὁλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Πο. ὕνι. τοῦ ξυλίνου ἀρότρου. ἦτο διὰ τὸ εἶδῶν.
Διὰ πετρωδῶν καὶ διὰ χωματερῶν. ἐδάφη...
Διὰ πετρωδῶν. ἐδάφη. ἐκρηξιμοποιεῖτο τοῦ νῦ' αριθ. 1
διὰ χωματερῶν τοῦ νῦ' αριθ. 2

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ἦτο τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου ἡρω. εἰς μινικόν...

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

ἦτο δὲ καὶ εἶναι κατασκευασμένη...
ἐκ ξύλου.....

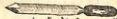
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

πριόνι

ἀρίδι

πριὸν ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος..... ἀγῶνες.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;... χρησιμοποιοῦνται καὶ ἓν καὶ δύο.....

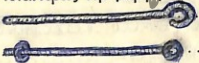
9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... οχι.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λουῖρα, ζευῖλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ἢ ΤΕΤΡΑΔΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλαῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ζευλα

παραβύλια

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λουῖρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

ἀξανασιωδὲς

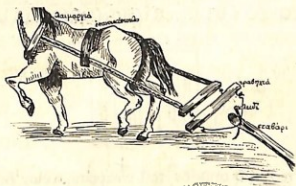
12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ;... ἀπὸ τῆς 1925...

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

ἴδε τετραδίον

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Β2: ηεραδιον

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπέρστης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνθήματα εἰς τὸν τόπον σας . . .

... τὴν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ θανάτου
... φυλακῆς στὰ φέρετρα. Εἰς ἀνάμνην

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται το ζεύξιμον των βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

..... ἰδε τετραδίων .....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Βλ. τετραδίου

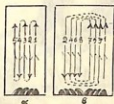

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... Μονοὶ μετὰ ξυλινὰ ἄροτρον ἐξήκιστο εὐ-
ὄργωμα εἰς αὐλακίαις κατ'εὐθείαν γραμμὴν...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Ὁργώνεται εὐ χωράφι περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάσιες, οσισσιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ... ἢ ἐν εὐθείᾳ καὶ χιμείᾳ

Εἰς λωρίδας (λωριάς).....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν; .....

Με αὐλακίαν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; .....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθετὸς, πλαγίως, βαθιά κλπ. ....

Πλάγια, βαθύα, ἢ καθετὰ πρὸς τὴν

κλίαν τοῦ ἀγροῦ.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. . . βαθύνει ὀργώματα. ἔμμενται. δια τὸν. . .
καλλὸν, τριφύλλιον, ἀραβοσίτον. Ριχὰ. δια τὰ εἰτηρά

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ἰταλία. ἐξίνετο ἐν ὀργώματι κατὰ μῆνα Οκτωβρίου. ἡμέτερον. γίνονται. εἰς. . .

... 1). Ἰόν. Ἰουλίαν (ἀχταρμας). . . . . .

... 2). Ἰόν. Σεπτεμβρίου. (δευτερο. χερί). . . . . .

... 3). Ἰόν. Οκτωβρίου. (σπορά). . . . . .

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαιτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἡ σποράν τοῦ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν εἰτὰρι ἢ ἄλλο δημοτριακόν. . .

ἐπὶ. . . ἐν. . . ἔτος. Ἐναλλασσεται ἡ καλλιέργεια ἐν κομῶν καὶ εἰτον.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; . . Δια. τὸν. εἰτον. καὶ. κριθῆν. . . ἐν ὀρ-

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ἡ. ὀσάκι. καὶ. ὅτι. κε.

ὅσάκι. καὶ. ἡ. ποδιά. χρησιμοποιοῦνται. διὰ. τὴν. σποράν. Ἐξ. αὐτῶν. λαμβανεται. ὁ. σπόρος. καὶ. διασκορπίζεται. ἐπὶ. τοῦ. ἐδάφους.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

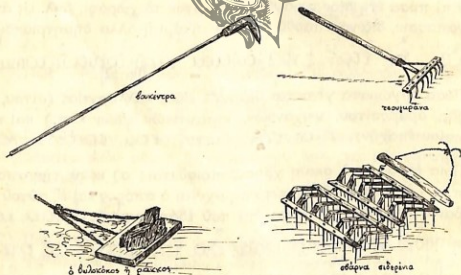
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; 10. καθαρισμα. τοῦ.

..τασιωνιοῦ, φτεροῦ, συροῦ κ.λ.π. .. αἰὸς.. τὸ.. χῶμα
.. ἢ.. τὰ.. χόρτα.. γίνεται.. διὰ.. μίας.. ράβδου.. ξυλ.
.. νῆς.. ὡς.. τὸ.. ἄκρον.. τῆς.. σ.π.α.σ. .. ἐκεῖ.. τὸ.. ποδὲ

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ..... 1... μετὰ.. τὰ.. ὄργωμα.. γίνεται...
10. εὐαρινισμα.....

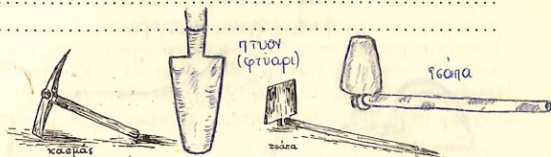
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

..... 1... διαφ. ... ἀγροῦ.. ποῦ.. δὲν.. ὀργω-
..... 1... μετὰ.. τὰ.. ὄργωμα.. γίνεται.. μετὰ.. τὰ..

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ δολοκός, ἡ τσάππα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ἰ.α παιδί. το. ὀπίων. ἰκαλιέτο. τρι. ράκι. καὶ. ἡ. ἱρκαία
τον. εἶναι. κα. ταυθωκη. το. βῆμα. εἰς. το. αὐλάκα.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους...

Δια. τα. ὀσπρια. ελφαιμνται. ἔσαση. αμυγαδερὰ.
... ἡ. σπορά. καὶ. ἰκαλιέτο. εἰς. αὐλάκα. καὶ. αὐ. καὶ. ἡ. ἱρκαία.
ρι. η. το. ὀ. σπορός. εἰς. ἰβν. ὀσπρια. καὶ. ἡ. ἱρκαία. τα. ὀσπρια. καὶ. ἡ. ἱρκαία.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ....

Ἰ.α. ἡ. ἱρκαία. καὶ. ἡ. ἱρκαία. καὶ. ἡ. ἱρκαία.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἔσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Ἰ.α. ἡ. ἱρκαία. καὶ. ἡ. ἱρκαία. καὶ. ἡ. ἱρκαία. καὶ. ἡ. ἱρκαία.
ἡ. ἱρκαία. καὶ. ἡ. ἱρκαία. καὶ. ἡ. ἱρκαία. καὶ. ἡ. ἱρκαία.

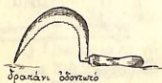
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ... ἢ θερίσμα τῶν δημητριακῶν ἐγίνετο με δρεπάνια
 ... ἢ κόψη τῶν ὀσίων ἢ τοῖς ἰαίαι.
 ... φωτογραφία ἐν εἰσόδῳ.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερίσμου, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

... Υπάρχουν ἐπίσης καὶ δρεπάνια με κόψιν, ὀδοντωτῶν.
 Ἄλλα θερίσμων ἔχουσιν εἶναι ὁ πελεκῆς με κόψιν...
 ὀδοντωτῶν... πελεκῆς.

2) Με δρεπάνια ἢ με πρία ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θερίστικου ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάστε αὐτήν).

... ἢ κοψὸ τοῦ δρεπανιοῦ ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτῶν. ἢ τοῦ
 ὀδοντωτοῦ εἶναι πάντα ἰαίαι.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του; (σχεδιάστε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

... ἢ χειρολαβὴ ἦτο ξυλινὴ ἢ ἀπὸ τετραῶν βοδιῶν. Ὁ βιδιόρους.
 σκελετὸς λέγεται κοσὰ τοῦ δὲ ξύλου καλεῖται κοσμάτικο.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .....

οἱ εἰδεραδες.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... Διὰ τῆς χεῖρος ἐκρίωντο παλαιὰ καὶ τοῦ κριθαρι. σπύρον ἐκρίωνται τὰ ρεβίθια οἱ φακὲς καὶ ἡ ρόβη.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. .... Δεκα. εκατοστά. σπυ. το. ἐδάφους.

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .....

οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ τοποθετοῦν τὰ δέματα (δράγματα) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χεῖρός) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασπυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) τὰ δέματα τοιοῦθ' ἐκρίνεται πολλὰ μαζί ἐπὶ τοῦ ἐδάφους (χερίσιον. 17) καὶ σταυρωτὰ πρὸς τὰ σταχυὰ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ μέρος (καλυπτόμενα) .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. . . . . *τα τοποθετούμενα δαμάτια κοιούτο . . .*
εργάται. ονομαζονται . . . τανκουρ εξούνια . . . . .

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοί θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ προϊόν ; . . . *εργάται. ἄνδρες .*
. καὶ . γυναῖκες . . θερισται . επαγγελματίαι . ερχο . .
. καὶ . ἀπὸ τῶν θράων . οὗται . εἶναι . λαύραι . . .
. . . ελληνιστῶν . . . . .

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ἐξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) . . . *Οἱ θερισται . ημειβοντο*
με . ημερομισθιον . ἢ . αμοιβη . τῶν . χινηται . εἰς . χρῆμα
. . . (100 . δραχμαὶ ἡμερησίως) . μετα . παροχής φαγη-
. . . . . τῶν . . . . .

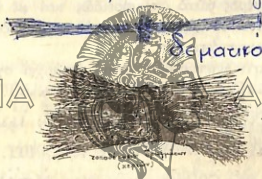
3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; . . . *Οἱ . . . ἀνδρες . .*
. . . ἔφερον . ἑρια . . πρὸς δεξια . . . ἑλινια . . δακτυλα
. . . ὀνομαζόμενα . . παλαμάρια . . τοῖς ποῖσι . ἑλπροσάται
ων . τὰς . κύραιων . τερνιστῶν . ἀπὸ . τὰ . ἀρεσάμια . καὶ
. . . παραλλυλα . . βοηθοῖν . εἰς . τὰ . κα . . μετὰ λων . η . ἢ .

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δερμάτιασμα ἐγένετο ὡς ἑξῆς: κατω. ἀπὸ τῶν δερματιῶν τοποθετεῖται τὸ δερματικό. κατασκευασμένο καὶ ἀνέστ. ἀπὸ σταχυς. κατωπιν. διὰ βυφοξέως. ἐγένετο τὸ δέσιμό. κανάνα. ἐρχαλῆα. δέν. ἐχρησιμοποίησαν. εἰς τὰ δία. τὸν σκοπὸν. αὐτὸν. ἦν. τὰ δερματία. ἦσαν. ἐνθά. ἐκποθετοῦντο. ὀρθία. πολλὰ. μακρ. νά. στεγνύνουν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Τὰ δερμάτια. συνεκεντρώνοντο. εἰς. ὠρια. μὲν. ἀν.. μέρος. τοῦ. ἀγροῦ. καὶ. ἐκποθετοῦντο. συγκεντρων. κὰν. ἀνά. δεκά. ἑπτὰ. καὶ. σταυροειδῶς. γιὰ. νά. προφυλάσσονται. οἱ. σταχυς. ἀπὸ. βροχῆς. καὶ. ψιγῶν...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ το 1924

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....Η. σπορά τῆς παλαιάς χιεύεται.....

.....Μῆνα Ἀπριλίαν.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.....Παλαιότερον..η. ἐξαγωγή τῆς παλαιάς ἐγίνετο μὲ τάλια..ἡνῶ..ἐνήμερον χιεύεται
..Με..εἰς..σιδηράλερον.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.....

.....Ἐσυνθίζετο παλαιότερον καὶ ἐσυνθίζεται.....

καὶ ἐνήμερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα με χόρτα ξηρά..ταυτα η χυράζονται
ἀπὸ ἀλλα κρή. δ. τοιοι. πομ. ὑψοῦται αὐτὸ προσφέρεται

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....
 .....
 .....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *τὰ σαχὰ μεταφέρονται εἰς ἐδικὰ ἀλώνια καὶ ἐν αὐτῇ τοποθεσίᾳ διὰ ὅλους τοὺς χωρικοὺς καὶ ἐκτείνεται τὸ ἀλώνισμα* .....

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν ὅπου ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; *τὰ δεμάτια τοποθετοῦνται ἐν ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ κοινῶς μετὰ σαχὰ πρὸς τὸ κέντρον ἢ ἐν ἐκείνῳ ὀρθογώνῳ παρὰ τὴν ἐπιτομήν* .....

3) Ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....
ὑπῆρχον ἀνάγκη ἀλώνι καὶ ἐκτείναντο... ἀπασα αὐτὰ πρὸς τὴν κοίτην... ἐργασίαν ποιεῖν δὲ γίνεται χωρὶς τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον .....

4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν, τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .....
τοῦ χωρίου αὐτοῦ τοποθεσία ἐπιπεδον ἀλλὰ καὶ ὑψόμενον .....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

.... Ἰδ. ἀλώνι. ἀνήκει... εἰς μίαν. οἰκογένειαν. ....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ὁ ἀλώνι-
σμος ἤρξατο ἀπὸ τοῦ ἰουλιαν. μέχρι τοῦ δεκεμβρίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Χωματάλωνο (μ.ε. δάπεδο)

δο. εἰς. χωματός. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

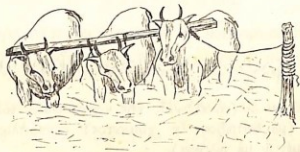
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Ἰδ. ἀλώνι. ἤρα. τυκλίκον. Διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ
ἐνίχτεο. πυλῶν ἀπὸ ξύλου. τοῦ μέρου μετὰ τὴν ἀπόλην. ἐπο-
τέτω. τοῦτο. καὶ ἐγένετο ἐπάλειψις τῆς ἐπιφανείας του διὰ το-
πρην. βωμῶνα. ἀμειγμῆς μὲ πηλὸν ἀχύρι. ἐνηκολοῦνθε. τὸ
πάτημα τοῦ ἀλώνου μετὰ τοῦ πόδα καὶ τοῦτο ἦτο ἑτοιμον.

- 9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

Ἡ ἐναρξίς. γυνίως. (προετοιμασία. ἀλωνιεύμα). ἤρξατον
οἰωνοῦ. πατε. ἡ μέρα. πάλαι. τα. πρῶτη. ἡμέρα. ....
(ἀνατολή ἡλίου)

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

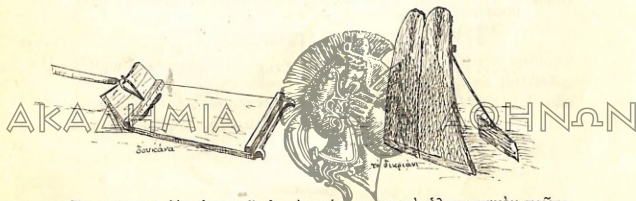
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ἑλκυστικὸς στῦλος ὑψοῦς δυοῦ μέτρου (καλούμενος σπηγερός
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στύλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἑκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τρύτων; Ἡ δουλκάνα ἦτο
ἐκ κατ' ἐξοχῆς χρ. μηχανήμα αλωνιστικόν, με-
γόν παλαιότερον. ἦτοι ἦτο χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς μία
ἢ δύο ἠνωμένη κατὰ ἀπὸ ἐκαστὴν σανίδα ἐποθετοῦντο
κοπτερά μεταλλικά ἐλασάτα ἢ ἀποσχίδα σκληροῦ λίθου,
(ὡς τὰς ἠνωμένας σανίδας ἐποθετοῦντο ἐπὶ τῆς γῆς

8) Από ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; ,.....

...Ὁ... ἄλωνισμός... ἀρχίζει... μετὰ τὴν ἀνατολὴν...
...τοῦ ἡλίου... καὶ διακοπίζεται... ἐν τῇ... ἑστῇ...
{Τ.Τ.} μετὰ τὴν δύσιν... διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν
...ἐπομένην.

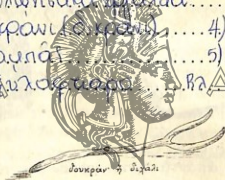
12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

...Ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα: .....

..... 1) Δογκράνι (δογκράνι) ..... 4) Διχάλι

..... 2) Διαμήκη ..... 5) Βύρμις

..... 3) Ξυλόκρυφος ..... 6) Κατασκευὴ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; ,.....

..... ἀκρίβης

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχού φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα). Ναι...

Ἦτοι κατασκευάζετο βουκέντρι καὶ προωρρίζετο διὰ τοὺς
βοῦς. ἢ καμνίσκι καὶ προωρρίζετο διὰ τὰ ἄλογα.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἠλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .... ἡ ἐργασία ἐκείνη. δερωματοῦ .. σταρνιων .. λεγεται. φαριανι .. ἐνὰ δὴλωμα .. χέινετο .. ἐνὴνθως .. ἐκείνη ἡμέρα (ἐνὰ φαριανι).....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) ..... μαλαμα.....

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. πορπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν ..... ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κοπανιμένο διὰ τὸ κοπάνεμα
μικροῦ κυροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύς, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *το 1925. Ἰανῆς. εἶναι ἐκ ποῦ - ἡλίκου ἀντικαταστάσαντες αὐτοῦ. Βοηθῆσαν ἐργατοὶ (εἰς τὴν)*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλώνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ..... *Μάλαμα*.....
...*το. ἐργαλεῖον. σωρεῦσεως... τοῦ... μάλαματος. λέγε-
ται. ραμνῆαι... το... σχῆμα. τοῦ. παρεισθῆ... ἀνωστρω...
... εἰς. φωτογραφίαν (βλ... τετράδιον).*.....

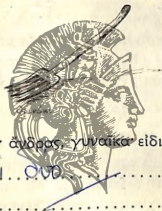
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο... *Ο. ἐκρηματίζμε-
νος βωρῶν. ἐκ. ἐκρήμα. κονικόν. καὶ. τηρετ. διέν. ἐν. η. θι-
ζεται νὰ καρφώνεται ἐπ' αὐτοῦ. ἰσχυ. γὰ. καρφώνεται
... ἐπὶ καὶ ὁ. μαχίνα. χωρί. γυνεκά. νὰ. νῆαρχη. εἰδι-
... καὶ. τῶν. πρῶ. τοῦτο*.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; ἴχνογραφήσατε τοῦτο.....
..... *Μέ. τῶν. μαχίνα. (βλ. φωτογραφίαν. εἰς τετραδίον)*
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνέμιζει)· ἀνδρὸς, γυναικὸς· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
..... *καὶ οἱ οὗτο*.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν προδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
..... *ἰα. χονδρὰ τεμάχια. τῶν. σταχύων. φέρονται. ....
... τὸ. σταχ. αὐ. ὁ. κορπὸς. χωρίζεται. ἀπὸ. τὰ. κορπὸ. σταχ. με.
... εἰδικὰ. τὸ. βίνα. (καρ. ποῦ. καὶ. καρ. ποῦ). ἢ. διὰ. λιχνιστῶν.
... κ. καὶ. μηχανῶν. (βλ. ... τετραδίον). Ἀναστ. ἀνὴρ. ἰσχυ. δύν.*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ^{γίνεται} ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

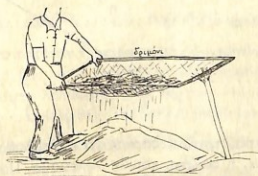
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

..... ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ χονδρὰ τεμάχια
 . θ . τῶν σταχυῶν γίνεται ὡς ἀνεφέρθη διὰ κόσκι-
 ... νῶν διαφορῶν μεγεθῶν (καλὶμουρ - καζερ.) .....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινόν τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

.....βλ. Τεραδιον.....
 .....
 .....
 .....
 .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

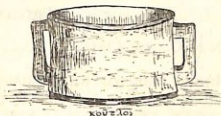
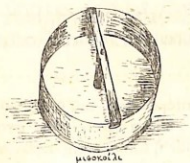
.....καρπὸς ἐκνέμεται εἰς σωρόν διὰ τοῦ ἐντροῦ καὶ παραθεσθὲν εἰς αὐτοῦ διὰ τοῦ σταυροῦ ἐκταίνεται ἐν παρακλινῇ ὁ σταυρὸς καὶ εὐὲς ἐπὶ αὐτὸν τοῦ σταυροῦ (σταυροκοπῆται).
 ...δαξάτω τὸν θύλακον.....
 .....

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ χυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνατάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ... Πο. τα βάρη που κατεβαλονατ. ἦσαν
... το... φυλακιάτικο (10%) ... καὶ ἀρρύτερα τὸ ἀλωνατά-
... τικον (10%). Μικρὰ χωρητικώτατοι ἦσαν!.....
... 1) 0. πεντεκ. βάρη ... 16 κιλ. μὲν.....
... 2) 16 πεντεκ. βάρη ... 24. πεντεκ. οκάδων.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) 0. παρὰ ἀποθηκεύετο ἐν ἀμφορια. βίχον

εἶδη. κ. β. κατασκευασμένα ἀπὸ ξύλον ἢ λαμαρινὰ, χωρη-
τικώτατοι. τριακοντα. τετρακοντα. πεντεκ. φεύκα
ἢ ἀποθηκεύετο ἐν τοῖς ἐν τοῖς οἰκίαις

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... ῥο.. ἀχυρον.. ἀναθηκίεω....
 .... ἐντα.. τοῦ χωρίου. καὶ ἐν.. τὸν.. ἀχυρῶνα.....
 .....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

... ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. ἐγίνετο. ἐν.. τὸν.. ἀχυρῶν.. ἀπὸ..
 .. τοῦς.. καλυτέροις.. σταχυς. οὗτοι.. ἐκρίνοντο.. καὶ.. ἄλλοι..
 .. ἔλθοντο.. χωρίσιν.....
 .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ἡ κατασκευὴ.. πλέγμα.. ἐν.. τῷ.. καλυτέρῳ.. σταχυῶν.. καὶ..
 .. ἐκκρίνοντο.. οὗτοι.. ἐν.. τῷ.. εἰκονοστάσιῳ.. ἢ.. ὀπισθεν.. θύρας..
 .....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ἡ πλεκτή αὕτη ἐκρίνοντο

ἡ πλεκτή αὕτη ἐκρίνοντο.. ἐν.. τῷ.. εἰκονοστάσιῳ.. ἢ.. ὀπισθεν.. θύρας..
 .. τοῦ θερισμοῦ.. οὗτοι.. ἐκρίνοντο.. δια.. τὰ.. ὑπόρη.. θύρῃ.. προσκασα-
 .....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀνάμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..... Π.χ. εἰς.. ἡμέρας.. ἑσπέρas.. κατὰ.. τὰ..
 .. διαφορὰ.. ἑσπέρas.....
 .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὕτη ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἐόρτια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

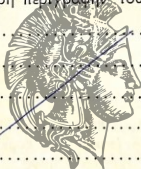
2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Β'. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤ. ΠΕΡΙΦ. ΚΑΒΑΛΑΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΑΙΜΝΙΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 223

Πρὸς

Τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν Δημοτ. Σχολείων

Β'. Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Κεβέλας

Εἰς Κεβέλας

ὑποβάλλεται ἑρωτηματολόγιον
τῆς λαογραφικῆς ἑκδοτικῆς Ἀθηνῶν,

λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑμῖν
συντημένως ἑρωτηματολόγιον μετὰ
σημειώσεων τετραδίου τῆς λαογραφι-
κῆς ἑκδοτικῆς Ἀθηνῶν δεόντως συμπε-
ληρωμένον.

Ἐν Αἰμνίῳ τῷ 3-1-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Διεύς

ΑΘΗΝΩΝ

Συμπληρωματικά ἑρωτησέων
ἑρωτηματολογίου
Διὰ γεωργικὰ ἐργατεία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τεύχος 1 ἑρώτησις 6

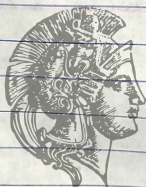
α) Παπαδόπουλος Χαραλάμπος
του Ἀλεξίου

ἑτῶν 40 ἀπόφοιτος Δημοτικού

ἐκ Λιμνιῶν Ξεπάρ. Κονάλας

Ν. Κονάλας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Σελίς 2, ἐρώσεις 4.

ἐγίνετο εἰς εἶδος (εἰκασίς). Οἱ ἐργάται ἦσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἡ ἀμοιβή των ἦτο ἀνάλογος τῆς προσφερομένης ἐργασίας.

Διὰ 17 μῆνα ὁ ἄνδρας ἐπαιρνε 15 τεερικ ἢ δὲ γυναῖκα 10 τεερικ.

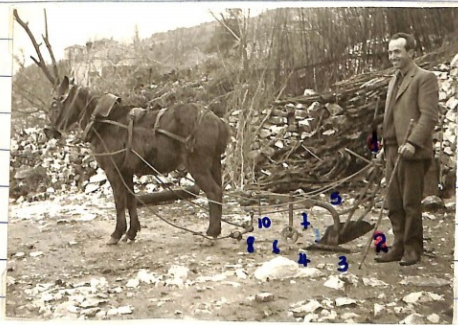
Τεερικ = μονὰς χρητικότητος ποὺ ἰσοδυναμεῖ μὲ 2 τενεκεδες περίου ἢ μὲ 24 οκάδες.

Σελίς 3, ἐρώσεις 1.

μονόφτερος. ἢ προσηλὸς τοῦ ἐγίνετο ἀπὸ τῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

φωτογραφία ἐκ τῆς ἐκδόσεως μονοφτέρου ἀρόστρου καὶ κερῆ αὐτοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1) χειρολαβή

6) τροχός

2) πτερών

7) μοχλός τροχού

3) ούρα

8) ζυγαριά

4) υνιον

9) λπάθη

5) λοβαρι

10) γαντζος

Στοιχεία στ' 2

Η μορφή του παλαιού ξυλινού αρότρου είναι αβριβωή ίδια με την σημερινή.

Ός προς το διδηρούν αρότρον υφίσταμενα διαφορές με το έμ τιν αρότρον 4 υκονιζόμενον είναι οι εξής: α) το υνιον εδώ είναι διπτερον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β) τα ξυλινά αρότρα υπάρχουν οι εξής διαφορές με τα σημερινά:

1) το σταβάρι του ξυλινού αρότρου είναι κοινότερον. β) φέρει γαντζον με τον οποίον χιεται η σύνδεσις του αρότρου με τον ξυλον και γ) το υνιον είναι ^{μειν} διδηρούν ^{και} διαφορετική ^{δύο} κατασκευής από το υπάρχον. ~~σταβάρι~~

Μέρη του ξυλινού αρότρου:

1) χειρολαβή

5) ούρα

2) βάση (τακόνι)

6) σταβάρι

3) λπάθη

7) γαντζος

4) υνιον

8) μοχλός συνειξίως

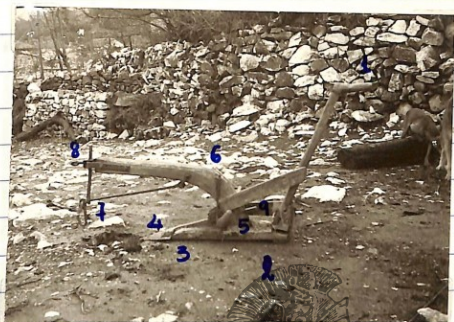
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

9. Γόνηνα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 5 ερώται 7Ἑργαλεία διὰ τῶν κατασκευῶν ἢ ἐπιδιορθώσεων ἀρόσρων

1) Πρίονι

4) ἀρίδα ἢ τρυπανι

3) σκεπάρι

5) ξυλοφόρος ἢ ρινι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

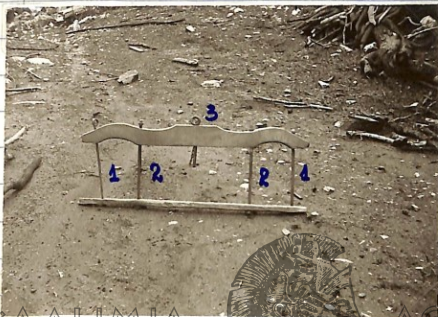

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 6 ερωτήσεις 9.

4

Η μορφή του ψυχού που υπήρχεν και υπάρχει
κεχρι σημερινόν είναι η ακόλουθος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μέρη τοῦ ψυχού:

1) ψεύδαι

3) αἴσθησις γνώσεως

2) παραφάσαι

Σελίς 6 ερωτήσεις 12

Διατὸ συνζυμιον τοῦ ἀλόχου ἢ τὸ ἀρότρον γινο-
νται αἱ ἐξῆς ἐνέργειαι:

Πρῶτον τοποθετεῖται ἢ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλόχου
εὖ χαμουτι (λαιμαρία). Ἐπ' αὐτοῦ προεδύνονται
τὰ δύο σκοινία (ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ) τῷ ψυχάρῳ
καὶ διὰ τῆς ὑπαρχούσης ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς υποδοκῆς
διέρχεται ὁ χάντης τοῦ ἀρότρου. Διὰ ἰδίησιν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τοῦ σώματος υπάρχουν τὰ χαλινὰ πλὴν αἰσθητικὰ ἀπὸ δερμα καὶ ἐπὶ κατω μέρος φέρουν ^{εἰς} τὸ ὁμοίον τοποθετεῖται ὑπὸ τοῦ στόματος τοῦ σώματος. Ἐν τῷ κατω μέρος καὶ ἐν τῷ ὀπίσθιον τοῦ σώματος τὸ χαλινὸν φέρει ὅπως διὰ τῶν ὀπίσθιων διερχόμεθα τὰ λουρία ἢ γχοινὰ τὰ ὅποια καταβύθων τὸ σώμα. Διὰ τῶν συγκρατῆται τῶν γχοινῶν ἢ λουριῶν τοποθετεῖται ἐπὶ τῇ ραχίς τοῦ σώματος βαμφοῖς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σχολεῖον

ΑΘΗΝΩΝ

Σελὶς 7 ἐρώτησεις β) 1

Διὰ τὸ φύσιμον τῶν βοδίων εἰς τὸ φύσιμον ἄρσεν ἀπατεῦσαι κατὰ πρῶτον φυγὸς. Ἐκάστων φύων ὑποχρεοῦται νὰ τοποθετήσῃ τὴν κεφαλὴν ἐν ἀριστε-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ραι και δεξια του θυμῦ μεταξύ φώλας και παρὰ-φώλας. Δια του αξονος ενδεξεως ^{του αριστερου} αίρεσσαι η υποδοχή του εσθβαριου εἰς το ἄλλο ἄκρον του ὁποιου και δια ἀλλης υποδοχῆς ενδεξεαι το εἰδηροῖν ἢ ξύλινον ἄροτρον. φυσικά εἰ περιπτωσιν ἀλόχου ἢ ὄνου ἀνὰ εσθβαριου ἔχομεν ζυγαρίαν.

Σελις 1 ἐρώσεις 3

Τὰ ζυγμένα φῶα καταβινονται ὡς ἐξῆς εἰς τὸ ἄρχωμα 1^ο Ὅταν αὐτὰ εἶναι βόδια με εχοιν τὸ ὁποιον προδένεται εἰς ἐκέρτα ἐκάστου φῶου (το αριστερον φῶον εἰς τὸν ἀριστερου κερατος καὶ εἰς τὸ δεξιον εἰς τὸν δεξιον).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2^ο Ὅταν προίηται δια τὸ ἄρχωμα τοῦτο καταβινεσαι δια του καλινου με τὰ ὑπαρχοντα ἐπ' αὐταῖς λαυρία.

Σελις 9 ἐρώσεις 4

χωματα εἰς ὁποῖα γινονται εἶναι επὶ τὸν Ιούλιον (ἄχταρμας), τὸν Σεπτεμβριον (δυνετρο κερ) και τὸν Οκτώβριον (ἡπορα). ψυχανθῇ και κησανται δὲν καλ-περχονται.

Σελις 10 ἐρώσεις 5, 6

εὐθὺ μικρὸν εὐμνικὸν εὐμνικὸν εἰδηροῦ τὴ ραβδος αὐτῇ καλεῖται ξύστρα Πολλὰς ὡς ξύστρα κρησι βοποιῦται τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς βουέντρας ἢ τὸν καμ-τεικιον (ὄργανα με τὰ ὁποῖα κτυπῶνται τὰ φῶα)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ξύστρα

Σελίς 10 Ερώτησις 3

Η βουκίοντρα είναι ράβδος ξυλίνη 1,50 - 2 μέτρα
 ή το άκρον της οποίας υποθηκεύτο καρφίον δι' αὐ-
 τής εκκινούντο τὰ ξύλα διὰ νὰ βαδίσουν.

Ο ταβμας είναι σκαπτικόν εργαλείον μὲ δύο ἑξοχάς
 Ἐξ αὐτῶν ἡ μία εἶναι ἀπὸς αἰχμηρὴ διὰ τὴν ἐξαγω-
 γὴν τῶν λίθων καὶ διὰ τὰ ἐκτενρὰ ἔδαφος ἡ δὲ ἄλλη πη-
 τὰ καὶ κοπερὴ διὰ μαλακὰ ἔδαφος καὶ διὰ τὰς ρίζας (κόψιμος)

185
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Λίσση δια τὰ πολὺ μαλακὰ ἔδαφη ἐκρημποιεῖ-
το το γυῖον τοῦτο εἶναι μυστὸν καὶ βυθίζει με-
τὰ βοήθειαν τοῦ ποδὸς κατέβα ἐν τῷ ἔδαφει.

¶ Ἰσοκράνα ἵνα κατακνασθῇ ἀπὸ εἵδου
μὲ μίαν σφρά κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ἰσοκράνου καὶ
ἀκμυρῶν διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ ἰσοκράνου τοῦ
σταμμένου ἔδαφους.

¶ Ἰθάρα, ξυλινὴ συνήθως, ἔχει σχῆμα ὀρθογώ-
νιον ἐν τῷ δύο μεγάλαις πλευραῖς τῆς ὁποίας
υπάρχουν δύο σφρά ἀπὸ μυστῶν καὶ κάτιστα τοιο-
ύτωι σχήματι εἰσέρχεται ἐν τῇ ἀποστολῇ μετα-
φέρῃ προδίδεται ἐν τῷ ἔδαφει καὶ περιφέρεται κυ-
κλικῶς ἐπὶ τοῦ ὀρθωμένου ἔδαφους.

Ἰθάρα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 12 ἐρώτησις 1
Εἶδη δρεπανῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 12 ἐρώτησις 2
Γὰ χορτα ἐθερίοντο με δρεπάνια καὶ με
10668.

Σελίς 14 ἐρώτησις 3
χερὶά ἐν χερμαϊότημα. ῥιποσε δὲν περιβάλλοντο ἐν
τὴν μέσσην των διὰ προφυλαξιν ἐκ τῆς κοπώσεως.

φωτογραφία γαλαγορίων
ὅπως θεν

10
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

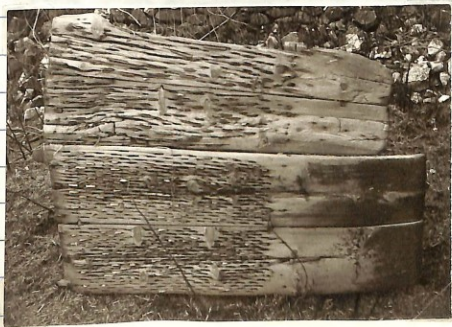

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ χ. 21 ΑΘΗΝΩΝ

γαλίδος κρητέρα μεσαλικά ελασματα καὶ ἐπὶ τῇ ἄλλῃ ἀπο-
 σκίδα βελιροῦ λίθου. Οὕτω περιφραμένη αὕτη ἐκκαίτω πρὸς
 τοῦ ἄλυσίου ἐκοπτεν τοὺς σταχάς. ἡ διαστάσεις τῆς δου-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κανας ἦτο $2 \times 1,50$ μέτρα. Ἡ προμήθεια τῆς καὶ κατασκευῇ εἶναι τοῦ χωρίου ὑπὸ ἑδικοῦ κατασκευαστοῦ. Δι' αὐτῇ ἠλυνήθησαν ἅπαντα τὰ δημευτικά καὶ ἡ κρήνη. Ὁ βρύση δὲν παράγονται.

Πάντ τῇ δουκάνας, ὡς ἀλυσιστικὸν μέσον ἐκρησιμοποιεῖτο παλαιὰ καὶ ὁ κυλινδρος οὗτος ἦτο μαρμαρινὸς ~~καλὸς~~ ἀνω τῶν διακοσίων (200) ὀκάδων με δύο ὑποδοκὰς ἐν τὰ πλάγια. Εἰς τὰς ὑποδοκὰς αὗται προσκρίνοντο ξύλα κονδρά ἐν γήμα τριμήνου καὶ διὰ ἐνὸς σῦρτον ὁ ὁποῖος ἐποθετο ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ τριμήνου ἐπερίεφερετο αὐτοὶ ἐπὶ τοῦ ἐξάνιόν κυλινδρῷ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 22, Ερώτησις 12

Ερκασις - αλυσίον

- 1) Δικραν
- 2) αλυσίς
- 3) Γραμμάς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ 14 Σελίς 22, ΑΘΗΝΩΝ

Γό λήκος τῆς βουλῆς ἦτο περίορον ἔγγραφο κατασκευασμένον ἀπὸ ξύλου με μαρτύριον εἰς τὸ ἄκρον.

Γό καμπίκι ἦτο κοντώτερον εἰς μήκος, ἐκ ξύλου εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σπείρου ἦτο προεδεδεμένη σπείρη δερματίνη χωρίς ὑπὸ τῶν δακτύλων. Αἱ αὐτοῦ ἐκτυπῶντο κυρίως ἐπὶ ὁλοκατὰ τὸν ἀλυσίον.

Σελίς 25, Ερώτησις 23

Γό μηχανήματα ταῦτα εἶναι ἰδιωτικὰ (ἀπὸ ἄλλα χωρία ἢ πόλεις) ἢ κοινοκτημονία. Πλὴν τῆς παλαιᾶς ὑπάρχουν καὶ αἱ καμπικά. Ταῦται δὲν εἴνεκεν ἀκόμη χρήσις εἰς τὸν ἐδῶ τόπον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

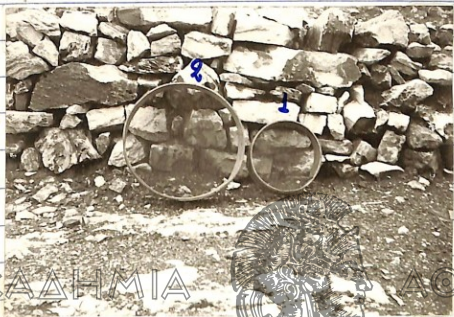
ΑΘΗΝΩΝ

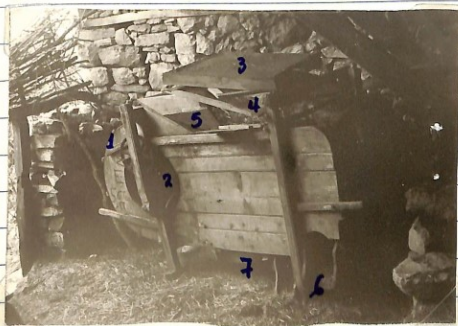
Σελίς 26 ἐρώτησις 4

1) Κορπούς

2) Κοφός

Λιχνισμός μηχανή

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τούτο είναι χειροκίνητο μηχανήμα. Δι' ενός τρο-
 γάλου ὁ ὁποῖος προσαρμόζεται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κυ-
 λινδρον τίθεται εἰς κίνησιν κυλινδρὸς ἀνεμιστήρ ἐνῶ παρὰ
 πάλιν ἐκ τῆς ἰδίας μηχανικῆς ἐνεργείας κινούνται δύο κοί-
 να διαφορετικοῦ διαμετρήματος τὸ ἐν κοίτῃ τοῦ ἄλλου.
 Ἐκ τῆς ὑπαρχούσης ἀνωθεν χοάνης ρίπεται τὸ μάλαμα.
 Οὕτω ἐκ τῆς ταυτοχρόνου κινήσεως τοῦ ἀνεμιστήρος καὶ
 τοῦ δύο κοίμων ἐπιτυγχάνεται ὁ διαχωρισμὸς τοῦ ἀλί-
 ρου ἐκ τοῦ καρποῦ.

1) Ἐξωτερικοὶ κυλινδροὶ

5) Χοάνη

2) Ἀνεμιστήρ

6) πτώσις σιτοῦ

3) Κοίμων

4) πτώσις ἀλί-
 ρου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ